

בצורת, קיצוץ במכסות המים והשלכותיה על ייצור החלב.

הבצורת הקשה שפקדה את ישראל חייבה את הממשלה להקטין את מכסות המים לחקלאים. בהידברות שקויימה בתחילת ינואר 1991 בין התאחדות מגדלי בקר, אירגון עובדי הפלחה, משרד החקלאות והמועצה סוכמו הצעות למחירי הנחיה עבור תחמיצי חיטה ותירס. בינתיים זכינו בגשמי ברכה, דבר ששינה את הערכות המצב והסיכומים צריכים להיראות אחרת. אירגוני המגדלים קיבלו על עצמם לדווח לחקלאים על העידכון. יחד עם זאת, אנו סבורים שעל כל יצרן חלב להכין את תחזיות הצריכה שלו למספוא בצורה מסודרת ולדאוג להתקשרות מסודרת (במקום שזה נדרש) עם מקורות אספקה אמינים. יהיה קשה להשלים עם קשיים בייצור חלב שינבעו ממחסור במזון גס. רצון כולנו הוא למנוע התיקרויות בלתי מבוקרות והכרחיות של מזון גס, שיקפיץ את מחיר החלב הגולמי כלפי מעלה.

תשלום עבור חלב גולמי לפי רכיבים

בידיעון הקודם הודענו לכם על שינוי שיטת התשלום וכן שלחנו מכתב אישי לכל יצרן על מהות השיטה ודרכי ביצועה. בינתיים פרצה המלחמה ונתגלו קשיים בתהליך כיוול מכשירי המדידה במחלבות. כיוול מדויק ואמין של המכשירים האלקטרוניים הבודקים את תכולת רכיבי החלב הוא המפתח להצלחת השיטה החדשה של התשלום. הצוות שמונה על ידי המועצה לעסוק בנושא, הגיש המלצה פה אחד לדחות את התחלת השיטה בחודש ימים ולגמור בצורה מסודרת את כיוול מכשירי המדידה. בהתיעצות שקיימה המועצה הן עם החקלאים הן עם המחלבות, הגענו לסיכום משותף הקובע ש**בחודש ינואר 1991 התשלום עבור החלב הגולמי יהיה רק על בסיס שומן ויחס התשלום עבור השומן יהיה 1 ק"ג שומן שווה-ערך ל-7 ליטר חלב גולמי** (עד דצמבר 1990 היה היחס 1 ל-10).

אנו תקווה שלא יתגלו בשטח גורמים מעכבים נוספים ובפברואר 1991 תופעל השיטה בכתבה וכלשונה.

"צו בדבר ייצור חלב" המעודכן – יוצא לדרך

מתוך ידיעון מועצת החלב 22.3.91

◀ בסעיף 5, על ששת סעיפי המשנה שבו, אנו מוצאים מספר שינויים:

1. האגודה השיתופית לעניין מכסות חלב מייצגת את **כל חבריה היצרנים** ולא את **כל חבריה** כבעבר.
2. אגודה שיתופית בעלת מכסות חייבת בכל חלוקת מכסות (הן שנתית והן כאשר ישנן תוספות) לקבוע כללים שמנחים אותה בחלוקת המכסה ליצרנים. כללים אלה יאושרו על ידי מנהל המכסות. מחובת האגודה להעביר למנהל תוך 30 יום מקבלת ההודעה על המכסה או תוספת המכסה את רשימת היצרנים ופירוט המכסות שהוקצו להם.

לידיעון זה מצורף תדפיס מעודכן ומשולב של "צו בדבר ייצור חלב" שנחתם ב-12.2.91.

השינויים בצו מובלטים בתדפיס וברצוננו להתייחס בהסבר קצר לעיקרי השינויים שהוכנסו:

◀ סעיף 4א' בצו קובע בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי אין להעביר מכסה בין בעל מכסה לחברו, אלא באישור בכתב על ידי המנהל. עם הפעלת רשות הפיקוח החקלאי לפיקוח על צו זה, תהיה הקפדה מרובה על ביצוע סעיף זה ולכן נדרשים היצרנים להקפיד במילוי תעודות המשלוח ולא להעביר חלב לגורם שאינו רשום בצו המכסות כפי שקיבלו בתחילת שנת הייצור.

1990 היה גידול מרשים בצריכת החמאה ואנו צופים שגם בשנה הקרובה הדבר יקרה. במקביל, הורדת מחיר השומן לחקלאים מ-10:1 ל-7:1 עשויה אף היא לתרום בהקטנת היקף השומן המגיע עם החלב הגולמי למחלבות. פעולות אלה חשובות, משום שההסדר עם הממשלה בענין פינוי עודפי שומן מתייחס לעודפים של שומן הבאים מפער של 83 מליון ליטר בין צריכה על בסיס שומן לצריכה על בסיס חלבון.

מנתוני 1990 עולה שהגידול המרשים בשוק הגבינות הרכות הלבנות, שליווה אותנו בשנים עברו, לא חזר על עצמו בשנה האחרונה. לפי תוכנית הפירסום של המועצה, היא תתמקד השנה בעידוד שיווק הגבינות הלבנות.

עידכון המכסות של חלב בקר למשקים

סיימנו את משלוח ההודעות על כל תוספת המכסות לחלב בקר במשק השיתופי. במשק המשפחתי התקדמנו כברת דרך נוספת ו-28 מתוך 55 האגודות המושביות בהם יש משקי חלב קטנים קיבלו החלטות באסיפה כללית ואיפשרו לנו להוציא צווים על תוספות מכסת חלב. אשר לתוספת הכללית למשק המשפחתי, כ-10 מליון ליטר, אנו עושים מאמץ לסיים את החלוקה עד ערב פסח.

לכל היצרנים: לאחר עידכון המכסות יש להתאים את הייצור ברפת למדיניות המועצה ולמנוע גלישה לחריגות ייצור קיצוניות מעבר ל-4% שנתית.

מעבדות החלב – אירגון מחדש

אנו נמצאים כעת בשלב הסיום של חתימת חוזים לאירגון מחדש של עבודת מעבדות החלב. לפי הסיכומים, המעבדות יופעלו על ידי האזורים, כאשר הניהול המרכזי יהיה על ידי "החקלאית". המעבדות תנוהלנה על ידי הנהלה ארצית ותמומנה בצורה מרכזית, ללא צורך של גביה אזורית כפי שהיה נהוג עד היום.

3. ההוראה הקובעת כי מכסות אישיות יהיו לשנה אחת בלבד **בטלה** ובמקומה נקבע בצו, כי החלטה על מכסות אישיות תופסת מיום ההחלטה ואילך.

4. ניתן להעביר למכסות אישיות חלק מיצרני האגודה ואת היצרנים הנותרים להשאיר במסגרת האגודה. בצו הקודם, אגודה שעברה למכסות אישיות היתה חייבת לבצע זאת לגבי **כל** יצרניה.

◀ סעיף 9 הוא סעיף חדש המתייחס לחובת דיווח המחלבות. סעיף זה הוכנס לצו עקב הפסקת הסובסידיות לענף בתחילת שנת 1991 וחוסר היכולת להשתמש בכלי הדיווח שהיו קשורים להעברת הסובסידיות למחלבות. סעיף זה מאפשר לנו להוציא צווים **לכל** המחלבות בארץ, גם לאלה שעד היום לא היו קשורות באיזה שהוא גשר של דיווח למעצה.

כפי שהנכם רואים, הצו המעודכן מכיל שינויים רבים שינתבו את מערכת ההסדרים בענף לנתיב שונה מבעבר. מחובתנו ללמוד אותו ולהפיק לקחים בכל אותן נקודות, שהצו עדיין לא נותן עבורם תשובה.

סיכומי הייצור והשיווק של חלב בקר בשנת 1990

בידיעון הקודם הגשנו את סיכומי הייצור ברפתות לשנת 1990. לידיעון זה אנו מצרפים את סיכומי השיווק והשילוב שבין הייצור לשיווק.

הנתון הבולט של השיווק ב-1990 הוא המשך הירידה בשיווק השומן – 656 טון (= 2.6%), והרחבת הפער בין שיווק חלב גולמי על בסיס שומן לשיווקו על בסיס חלבון. בשנת 1989 הפער היה של 67 מליון ליטר ובשנת 1990 עלה הפער ל-115 מליון ליטר. מספר זה אומר למעשה, שב-13% מהחלב המיוצר אין מה לעשות עם השומן.

זה בהחלט מעמיד אותנו בפני צורך בחשיבה נוספת, שתאפשר להקטין את היקף הבעיה. יש לעקוב ולראות, כיצד תשפיע הורדת מחיר החמאה על צריכתה בשוק. לפי נתונים של